Întâlnirea actorilor patrimoniului cu Direcţia de Cultură Sibiu

Sibiu - 3 iulie 2019 ora 09:27
Comunicat tip General in Administratie Publica

Din dorinţa de a proteja clădirile cu valoare de patrimoniu din Sibiu şi pentru o mai bună informare privind abordarea corectă a măsurilor de intervenţie asupra clădirilor (cromatică, detalii, componente artistice, tâmplării etc.), Direcţia Judeţeană pentru Cultură Sibiu, în colaborare cu Asociaţia Monumentum a organizat în data de 12 iunie 2019 o întâlnire între arhitecţi şi specialişti în domeniu şi proprietarii imobilelor din centrul istoric Sibiu, având ca invitaţi pe:

VIRGIL POP – arhitect, profesor universitar, director la catedra Arhitectură, Facultatea de arhitectură şi urbanism Cluj, consilier de specialitate la Direcţia Judeţeană pentru Cultură Cluj-Napoca
IOAN BUCUR– arhitect, colaborator al Direcţiei Judeţene pentru Cultură Sibiu
EUGEN VAIDA – arhitect, preşedinte Asociaţia Monumentum, coordonator al Grupului de lucru „Patrimoniu” al O.A.R.
EMŐDI TAMÁS - arhitect, arheolog specialist, istoric de artă, administrator la Atelierul de proiectare-cercetare S.C. Restitutor S.R.L. şi membru al Grupului de lucru „Patrimoniu” al O.A.R.

Domnul prof. arh. Virgil Pop ne-a atras atenţia asupra unui criteriu de valoare în percepţia patrimoniului şi anume patina, care astăzi este percepută ca un efect negativ dar care conferă profunzime temporară clădirilor.

Apoi ne-a plimbat prin Roma şi ne-a prezentat cromatica unor obiective celebre, dintre care amintim: Palazzo del Quirinale, Via di San Sebastianello, Villa Giulia, bisericile: Santa Caterina della Rota, Bambini Gesu, Gioacchino e Anna ai Monti, palatele: Taverna, Borghese, Scapucci, Zucani, Banca di santo spirito.

Imaginea acestora cu care locuitorii Romei s-au obişnuit fiind cea din sec. 19 unde predominau culorile roşii-maronii, fiind cele mai ieftine în acea perioadă, a fost înlocuită de culori deschise. Cromatica actuală a acestor capodopere arhitecturale a fost aleasă în baza unor studii ştiinţifice aprofundate, cercetări de parament.

Ne-a amintit de carta de la Veneţia despre care prof. arh. Sanda Voiculescu spunea că ea însăşi este un monument istoric. astăzi nu se mai fac restaurări pentru a pune clădirea în funcţie, ci restaurări pentru a valorifica un monument şi apare contradicţia cu proprietarul care reacţionează în funcţie de nivelul lui cultural.
A prezentat câteva exemple negative din Cluj şi proceduri corecte bazate pe probe de culori.

Domnul arh. Ioan Bucur ne-a subliniat necesitatea realizării unor studii de parament înainte de abordarea reabilitării faţadei. A prezentat mai multe exemple ale unor clădiri din centrul istoric Sibiu, clădiri de factură baroc cu resturi de tencuieli şi zugrăveli anterioare. A amintit de Piaţa Mare nr. 8, str. N. Bălcescu nr. 6, nr. 12, de Mitropoliei, nr. 2 unde informaţia descoperită nu a fost folosită, Piaţa F. Schiller, nr. 2-4 unde grilajele originale din fier au fost eliminate, str. Timotei Popovici nr. 9 unde ferestrele au fost înlocuite în totalitate, cu sens de deschidere netradiţional, se remarcă inabilitatea executantului în ceea ce priveşte execuţia decoraţiilor, nu au fost realizate sondaje în prealabil, pierzându-se astfel informaţii despre clădire. La faţada laterală a casei din str. Târgului cu acces din str. 9 Mai, nr. 22, se pot observa resturi de bosaje pictate şi o bază de pilastru, la casa din str. Faurului, nr. 6 se observă resturi de ancadramente pictate, de fereastră, un rest de medalion circular, detaliu de cornişă, cu o friză pictată. Aceste descoperiri sunt datorate degradărilor sistemelor de evacuare a apelor pluviale. La casa din str. Tg. Vinului, nr. 7 sunt resturi de ancadramente renascentiste şi o friză cu motive gotice, parţial restaurate. Str. Movilei, nr. 2 resturi de ancadrament, ferestre de factură gotică, Ocnei nr. 22 - fragment de friză, la Piaţa Mică nr. 13 – s-a descoperit un ecuson cu o foarfecă indicând meseria propritarului şi data 1569, posterioară incendiulului din 1566. str. Mitropoliei, nr. 2 – a fost salvată o stemă de vânzător de postav cu inscripţia 1574, posterioară incendiulului 1570. Au mai fost prezentate şi câteva exemple cu clădiri din Sighişoara – cu ecusoane cu iniţiale şi steme ale breslelor.

A fost amintit un exemplu bun de restaurare a tâmplăriilor casei din str. A. Iancu nr. 24. A atras atenţia asupra unor detalii de lucarne de epocă cum se făcea racodul cu suprafaţa acoperişului şi cum în prezent apar lucarne neadecvate cu streşini pronunţate.
Au fost prezentate şi imagini cu picturi din biserici, din perioada medievală, (Ighiş, Alţâna, Buneşti) ce demonstrează că exista o şcoală de pictori şi decoratori. Unele sunt redescoperite recent sub straturi ulterioare din perioada reformei - biserici fortificate evanghelice: Motiş, Alma Vii - detaliu de cornişă - motivul funiei, Valea Viilor - simularea unui gol de tragere, unul dintre turnurile de incintă, sub stratul baroc s-a descoperit o inscripţie, Biertan.
Domnul arh. I. Bucur a mai amintit despre intervenţiile negative asupra faţadei din Piaţa Mică nr. 22 unde s-au descoperit resturi ale unui personaj. Din păcate o parte din pictura faţadei a fost distrusă, spre deosebire de intervenţiile asupra faţadei din

Piaţa Mare nr. 10 - Casa Haller unde pictura a fost salvată.
S-au prezentat şi câteva intervenţii negative asupra faţadelor din centrul istoric, culori nepotrivite, nuanţe puternice, fragmentarea culorilor, spre deosebire de câteva exemple din Viena unde imaginile asupra faţadelor sunt mai liniştite, nuanţe deschise, contraste mici, lipsa fragmentării, exemple unde s-au pus în evidenţă mai multe straturi istorice.

Sub denumirea "Centrele istorice ale oraşelor între speranţă şi deznădejde" arhitectul Eugen Vaida a semnalat problemele centrului istoric Sibiu unde construirea haotică şi blocajele în dezvoltarea imobiliară se datorează în primul rând lipsei unui Plan Urbanistic Zonal pentru Construcţii Protejate pe care ar trebui să îl elaboreze primăria Sibiu şi care de ani buni nu se realizează. În continuare a vorbit despre problemele identificării forţei de muncă specializate în restaurare şi a prezentat harta meşterilor din domeniul construcţiilor, o hartă interactivă online care poate fi găsită la hartamesterilorconstructii.ro şi pe care a realizat-o alături de 20 de arhitecţi prin Ordinul Arhitecţilor din România. El a menţionat că unele lucrări uşoare de reabilitare ar putea fi efectuate chiar de către localnici sub îndrumarea personalului specializat. În acest sens a propus amenajarea unui atelier de restaurare/confecţionare tâmplărie unde proprietarii din centrul istoric să-şi poată reabilita propriile tâmplării. Vaida şi-a oferit disponibilitatea să pună la dispoziţia activităţii atelierului, prin Asociaţia Monumentum, timp de 3 ani, un restaurator de tâmplărie cu condiţia ca autorităţiile locale să pună la dispoziţie spaţiul şi utilajele. Prin implicarea activă a proprietarilor în reabilitarea propriei clădiri s-ar realiza cu adevarat o conştientizare şi o responsabilizare sustenabilă asupra valorii patrimoniului din centrul istoric în special a celor mai periclitate elemente: tâmplăriile istorice.

În continuare el a prezentat o serie de iniţiative ale primăriilor din Braşov, Timişoara, Oradea şi Cluj care au venit în sprijinul locuitorilor din centrele istorice în procesul de reabilitare a patrimoniului construit concluzionând că ar fi timpul ca şi primăria Sibiu să vină în sprijinul financiar al propriilor cetăţeni în condiţiile existenţei unui excedent bugetar, dincolo de amendarea acestora pentru neîntreţinerea faţadelor, o atitudine care a favorizat mai degrabă efectuatea lucrărilor neadecvate şi neautorizate din partea proprietarior. Asociaţia Împreună pentru Dezvoltarea Comunităţii – AIDC din Braşov a elaborat un ghid de procedura pentru finanţarea şi reabilitarea faţadelor, ghid împărţit participanţilor la conferinţă.

Domnul arh. E. Tamas a început cu o scurtă evoluţie a oraşului Oradea, a continuat cu o prezentare critică a intervenţiilor asupra cetăţii din Oradea.

Apoi a prezentat mic istoric al proiectelor privind amenajarea Pieţei Unirii din Oradea. Prima iniţiativă de amenajare a pieţei a fost în 2010 când au început să apară

primele proiecte care au încercat să ţină cont de structura tradiţională a pieţei, de axele principale şi scoaterea parţială a circulaţiei. A amintit că a existent şi un proiect finanţat de uniunea europeană l-a care s-a renunţat. A subliniat eleganţa şi rafinamentul proiectului propus de Atelierul Mass din Cluj şi kitsch-ul proiectului ales şi executat în proporţie de 60%.

În ceea ce priveşte intervenţiile asupra faţadelor, a spus că primele intenţii lăudabile pe care primăria le-a făcut au fost cele legate de biserici. În 2012 Oradea a beneficiat de o finanţare transfrontalieră şi atunci primăria a invitat bisericile să se implice în restaurarea faţadelor. Primăria din Oradea a găsit o soluţie legală, luând în concesiune faţadele pentru 2-3 ani, cu condiţia ca turnurile bisericilor să devină accesibile pentru orice vizitator. Au fost date ca exemple Biserica cu lună, Biserica reformată, Biserica romano-catolică.

Au fost prezentate mai multe proiecte de reabilitare şi restaurare ale unor imobile reprezentative pentru Oradea: clădirea Vulturul Negru, unde au ieşit la suprafaţă decoraţii seccesion originale, atât în spaţiile interioare cât şi în pasaj. Este un model bun de restaurare, s-a colaborat cu atelierele de la Pécs, o parte din tâmplării au fost făcute la Viena, altele la Oradea, s-au refăcut toate decoraţiile.

Au mai fost alese primele 8 clădiri reprezentative pentru seccesion din oraş: Palatul Moskovits, Casa Darvas-La Roche, capela Rhedey, o vilă unde se doreşte amenajarea muzeului seccesionului orădean. Au mai fost prezentate câteva proiecte aflate în curs de execuţie.

A amintit că primăria a fost foarte operativă în cazul şarpantei palatului greco-catolic care a ars. A găsit o variantă legală de finanţare şi anume a concesionat o parte din spaţiile clădirii.

DJC Sibiu a împărţit publicului prezent un chestionar cu următoarele întrebări: Consideraţi utilă această întâlnire? De ce?Propuneri de temă şi de invitaţi pentru alte întâlniriCe probleme aţi întâmpinat în relaţia cu Direcţia Judeţeană pentru Cultură Sibiu?Alte propuneri / observaţii

Despre Asociatia Monumentum

Asociația MONUMENTUM este o persoana juridica romana, apolitica, neguvernamentala, fara scop lucrativ si non-profit, infiintata la mijlocul anului 2012 pentru a da un impuls hotarator salvgardarii patrimoniului construit din mediul rural din Romania.

Veronica Vaida - arhitect
veronicavaidav@yahoo.com
0740597184
ASOCIATIA MONUMENTUM